

HARJOITUKSIA OPPIAINEITTAIN: YHTEISKUNTAOPPI

Lempiesineen elämäkerta

Oppilaat saavat valita lempiesineitään, joiden valmistukseen on käytetty puuta, esimerkiksi kitaran tai kirjan. Oppilaat jäljittävät esineen matkaa takaisin alkuperäänsä samalla, kun ottavat selvää, onko esine valmistettu pelkästään metsän tuotteista.

Sen jälkeen oppilaat selvittävät, mitkä resurssit esineen valmistukseen on käytetty ja mitkä resurssit on käytetty kun esine on tullut lasten omistukseen. Anna oppilaiden sen jälkeen piirtää kuva, jossa he kuvaavat materiaalit ja energiaa, jota on käytetty tuotteeseen sen matkalla metsästä nykyiseen käyttöönsä.

Jokainen saa sen jälkeen kirjoittaa yhtälön, jossa resurssit ovat yhdessä rivissä, ja omistamisen tai käyttämisen ilo toisessa rivissä. Onko yhtäläisyyksiä? Oppilaat jatkavat piirtämistä osoittaakseen, mihin esine katoaa, kun sitä ei enää tarvita.

Lähde: Metsä vastaa

Puusta tehtyjä esineitä

Katsele ympärillesi kotona tai luokkahuoneessa. Tee lista tavaroista, joissa valmistusmateriaalina on käytetty puuta.

- Mitä listalla olevista tavaroista käytät usein ja mitä harvoin?
- Kuvittele ajassa 100 vuotta eteenpäin ja mieti, mitä listalla olevista puusta valmistetuista tavaroista käytetään vielä silloin.
- Mitä listalla olevista puusta valmistetuista tavaroista et usko käytettävän enää 100 vuoden päästä?
- Mitkä kaikki listalla olevista asioista voidaan valmistaa siten, että materiaalina käytetään puuta?

Lähde: Metsä vastaa

Metsätuotteet lähiympäristössä

Metsäteollisuus ja puunjalostusteollisuus tuottavat meille tuotteita, jotka ovat tärkeitä paitsi jokaisen arjessa myös maamme talouden kannalta. Pyydä oppilaita liikkumaan luokassa ja tutkimaan mitkä näkyvillä olevista esineistä ja asioista ovat lähtöisin metsästä, eli missä on käytetty metsästä saatavaa materiaalia raaka-aineena.

Pyydä heitä sen jälkeen listaamaan nämä taululle ja keskustelkaa kunkin tuotteen osalta seuraavasti:

- Mitä tapahtuisi, jos tätä tuotetta ei enää olisi saatavilla?
- Mitkä näistä tuotteista ovat sellaisia, jotka ovat välttämättömiä elämämme kannalta?
- Mitkä näistä tuotteista ovat tuhlausta tai turhuutta?

Lähde: Metsä vastaa

Puusta saatavia tuotteita

Talou metsät ovat metsiä, joita kasvatetaan ja hoidetaan oikeastaan meitä kaikkia varten. Talou metsät tuottavat puuta. Puusta tehdään kaikenlaisia tuotteita, joita tarvitsemme ja käytämme päivittäin. Mitä puusta tehtyjä tuotteita muistatte omasta luokastanne?

Tuotteet voi esimerkiksi ripustaa pyykkipojilla narulle tai levittää maahan. Oppilaat voivat miettiä yksin tai pareittain, mikä esillä olevista tuotteista ei sisällä lainkaan puuperäisiä aineita. Oppilaat tulevat huomaamaan, että itse asiassa arkemme on täynnä puuta sisältäviä tuotteita.

Tuotteet

- Paperi
- Kerrostalo
- Viskoosipaita
- Sellofaani
- Jäätelö
- Hammastahna
- Pyykinpesupulveri
- Ksylitolipurkka
- Muovi
- Weetabix-aamiaismurokkeet
- Kipsi
- Säänkestävä komposiittilauta
- Kenkälusikka (komposiittia)
- Benecol-kasvirasvavevite
- Polttoaine

Selitykset

- Paperi: Tehdään selluloosasta
- Kerrostalo: Rakennetaan isoista puupalkeista ja -elementeistä
- Viskoosipaita: ”Tekosiikki”, viskoosi on selluloosakuitua, esimerkiksi koivusta tai kuusesta (selluloosa on puun soluseinién rakennusainetta)
- Sellofaani: Tehdään selluloosakuidusta
- Jäätelö/Hammastahna/Pyykinpesupulveri: Sisältävät selluloosasta ja etikasta tehtyä sakeuttamisainetta (E466), joka pitää jäätelön ja hammastahnan pehmeänä, pesupulverissa estää lian tarttumisen pyykkivedestä takaisin vaatteisiin
- Ksylitolipurkka: Ksylitol on koivusokeria
- Muovi: Kuulakärkikynien muoviosia voidaan tehdä puusta ja tällöin muovia ei ole tehty maaöljystä vaan puusta puristetusta bioöljystä
- Weetabix-aamiaismurokkeet: Vehnästä valmistetut murokkeet näyttävät sahanpurulta, mutta niissä ei ole puuta
- Kipsi/säänkestävä komposiittilauta/kenkälusikka: Kaikki nämä ovat puukuidun ja kierrätysmuovin sekoitetta (kahden aineen hyvät ominaisuudet, muovin kosteuden kestävyys ja puun elävä pinta sekä kierrätettävyys)
- Benecol-kasvirasvavevite: Sisältää mäntyöljystä saatavaa ainetta, joka alentaa kolesterolia (tärkeää niille, joilla on sydän- ja verisuonitautiriskiä)
- Polttoaine: Autoihin sopivaa biodieseliä osataan valmistaa mäntyöljystä, maailman ensimmäinen jalostamo toimii Suomessa

Lähde: Suomen Metsäyhdistys

Suursiivous metsässä

Merkitse välinelistaan mukaan otettavat välineet

- suojakäsineet
- jätepussi
- kumisaappaat
- työkortti

Tutustu siivottavaan alueeseen. Paina mieleesi alueesi rajat luonnon merkkien avulla. Esimerkiksi korkealta kuuselta siirtolohkareelle. Kerää jätepussiin alueelta kaikki ihmisen jättämät luontoon kuulumattomat roskat. Huomaa, eläinten jätökset, ulat, risut ja kävyt ym. kuuluvat metsään.

Luokittele roskat alla oleviin ryhmiin. Merkitse määrä tukkimiehen kirjanpidolla ruudukkoon (viivoilla).

Paperi, kartonki	Lasi	Muovi
Ongelmajäte (patterit, akut, spraypullot)	Metalli	Muu

Kootkaa lajitellut roskat jätelajeittain omiin kasoihin. Pohtikaa opettajan kanssa, mitkä materiaalit voi vieläkin uusiokäyttää ja mitä tehdään muille kasoille. Toimittakaa roskat oikeisiin keräysastioihin.

Lähde: Metsä vastaa